

Kari Kuoppala in memoriam

Ilkka Ruostetsaari ja Taina Saarinen

Tiedepolitiikka-lehden pitkäaikainen päätoimittaja ja Edistyskeskellisen tiedeliiton hallituksen jäsen Kari Kuoppala menehtyi pitkän sairauden jälkeen maaliskuussa 2024. Muistamme tässä iloista, puheliasta sekä tiedettä ja tutkimusta aina intohimoisesti puolustanutta ystäväämme ja kollegaamme.

Kari aloitti työuransa Vaasan yliopistossa hallintotieteellisen koulutuksen suunnittelutehtävissä ja opetus- ja tutkimustehtävissä vuosina 1983–1997 toimien kaksi kautta julkishallinnon assistenttina, minkä jälkeen hän siirtyi vastaaviin tehtäviin Tampereen yliopistoon. Hänen pääasialliseksi tutkimuskohteekseen muotoutui korkeakouluhallinto ja yliopistojen tulosjohtaminen, ja hän osallistui useiden arviointihankkeiden toteuttamiseen.

Tiede- ja korkeakoulupoliittisen järjestötoimintansa Kari aloitti jo 1990-luvun alussa. Vuosina 1991–1993 hän toimi merkittävässä luottamustehtävässä, valtakunnallisen Korkeakoulualan assistenttien ja tutkijain liiton (nykyisen Tieteentekijöiden liiton) puheenjohtajana. Kari oli aktiivinen tiedepoliittinen toimija senkin jälkeen, ja tutkimus ja tiedepoliittiset luottamustehtävät kietoutuivat luontevasti yhteen koko Karin työuran ajan. Luottamustehtävä Tieteentekijöiden liiton edeltäjässä heijastui myös lukuisissa akateemista työtä koskeneissa hankkeissa ja julkaisuissa.

Tapasin Karin ensimmäistä kertaa 1990-luvun alussa, jolloin Kari oli juuri valittu Tieteenteki-

jöiden puheenjohtajaksi. Olin itse aloitteleva tutkija ja tein haastattelututkimusta korkeakouluissa vastikään käynnistyneistä arviointikokeiluista. Karin tuntevat voivat arvata, että hän oli yhtä aikaa sekä helppo että vaikea haastateltava: puhetta riitti, mutta keltanokkahaastattelijan oli vaikea saada kysymystä väliin! Kuitenkin jo tuolloin hänestä välittyi kuva lämpimästä, uteliaasta, tiedepolitiikasta ja sen parissa toimivista ihmisistä kiinnostuneesta tutkija-toimijasta. (Taina)

Korkeakouluhallintoa koskeva työkokemus ja luottamustehtävät antoivat Karille erinomaiset valmiudet siirtyä toimimaan Edistyskeskellisessä tiedeliitossa. Kari valittiin Tiedeliiton hallitukseen ensimmäisen kerran vuonna 2006, mutta jo seuraavana vuonna hän siirtyi Tiedepolitiikka-lehden päätoimittajaksi. Tässä tehtävässä hän toimi 15 vuotta eli lähes kolmanneksen piakkoin 50 vuotta täyttävän lehden tähänastisesta historiasta. Kari oli lehden pitkäaikaisin päätoimittaja, ja hänen päätoimittajakaudellaan Tiedepolitiikan tiedepoliittisesti keskustelemaan profiiliin

Kuva 1. Kari FINHERT-tutkijakoulun seminaarissa Varjolan tilalla 2005. Kuva: Sakari Ahola.

lisättiin tiedejournalin luonteen kuuluva vertaisarviointi.

Päätoimittajakaudellaan Kari toimitti lähes 60 lehteä, mikä on valtava määrä ottaen huomioon, että päätoimittajuus on leipätyön ohella hoidettava luottamustehtävä, josta maksetaan vain minimaalista korvausta. Se, että lehti julkaisee neljä numeroa vuodessa, voi kuulostaa vähältä, mutta työmäärä on iso. Päätoimittajana Kari innoitti ja houkutteli ihmisiä kirjoittamaan lehteen, hankki vertaisarvioitsijoita ja antoi käsikirjoituksista kriittistäkin palautetta, jonka vastaanottamisessa me tutkijat emme ole aina kovin hyviä.

Päätoimittajan roolissa Karille oli varmasti hyötyä sosiaalisesta luonteestaan ja laajoista, erilaisista tehtävissä syntyneistä verkostoistaan. Toki hän ei aivan yksin toimittanut lehteä, vaan liiton pääsihteerinä vuosina 1998–2022 toimineen Tuija Rimmin tehtävänä oli huolehtia lehden ulkoasusta ja käytännössä muustakin lehden julkaisuun liittyneistä tehtävistä. Kari kuvaa viimeisessä pääkirjoituksessaan, miten pääsihteerin roolina oli patistella päätoimittajaa aikatauluissa pysymiseen ja muista tehtävistään huolehtimiseen. Samassa pääkirjoituksessa Kari kertoo päätoimittajuuden olleen hänelle työhön ja kiinnostuksen kohteisiin liittyvä harrastus. (Kuoppala, 2022.) *Tiedepolitiikka*-lehden lukijoita ja Karin kollegoita sanosimme, että päätoimittajuus oli hänelle enemmän kuin mieluinen harrastus, pikemminkin elämäntapa. Karin päätoimittajakaudella lehti palasi juurilleen, kun tiede- ja korkeakoulupolitiikkaa käsittelevän sisällön osuus lehdessä kasvoi. Lehdessä muodostui hänen johdolla merkittävä tiede- ja korkeakoulupolitiikkaa ja korkeakouluhallintoa koskeva julkaisu- ja keskustelufoorumi.

Vuonna 2020 Kari palasi Tiedeliiton hallitukseen, jossa hän toimi aina poismenoonsa saakka. Vuonna 2022, Tiedeliiton viettäessä 50-vuotisjuhlavuottaan, eri yliopistopaikkakunnilla järjestettiin alueellisia juhlaseminaareja. Tampereen seminaaria valmisteli ryhmä, johon Karin ja Ilkka Ruostetsaaren lisäksi kuului kasvatustieteen professori Veli-Matti Värri. Valmistelutyö oli mukavaa yhdessäoloa, jossa Karin laajasta kokemuksesta ja asiantuntemuksesta oli suurta apua. Vaikka yhteistyömme Karin kanssa olikin kovin työkeskeistä, hänen tarinansa tyttärestään, puolisoistaan, taloistaan ja kaloistaan kulkivat koko ajan keskusteluissa mukana.

Kohtasin Karia myös satunnaisemmin, olimmehan työssä samassa talossa ja vielä samassa kerroksessakin. Yksi yllättävä kohtaaminen on erityisesti jäänyt mieleeni. Yhden Edistuksen Päivät pidettiin Oulussa, jonne matkustin Tampereelta yöjunassa maakuuvaunussa. Kun juna saapui aamulla Ouluun, ylävuoteelta pomppasi alas mies, joka paljastui Kariksi. Molempinpuolinen hämmästykseni oli suuri, kun emme tienneet viettäneemme yötä samassa makuuvaunun hytissä. Ilmeisesti olin nukahtanut ennen Karin tuloa vaunuun. Tätä yllättävää kohtaamista nauroimme myöhemmin moneen kertaan Karin kanssa. (Ilkka)

Edistyksellinen tiedeliitto ja *Tiedepolitiikka*-lehti muistavat kiittollisuudella Karia hänen liiton ja laajemminkin koko suomalaisen tiede- ja korkeakoulu yhteisön hyväksi tekemästään työstä. Jäämme kaipaamaan lämmintä, nauravaista, hauskaa ja aina monipuolisesti uteliasta ja erilaisista

asioista kiinnostunutta kollegaamme ja ystäväämme.

Kuoleman heikkous on siinä, että se voi tuhota vain ainetta. Muistoille ja tunteille se ei voi mitään. Päinvastoin, kuolema oikeastaan vain vahvistaa niitä, se painaa muistot ja tunteet mieleemme ikuisesti. Tuntuu kuin kuolema sanoisi: totta, vien teiltä kyllä paljon, mutta katsokaa, kuinka paljon teille jätän. (Dicker, 2022/2023, s. 158.) ■

Ilkka Ruostetsaari on valtio-opin professori Tampereen yliopiston Johtamisen ja talouden tiedekunnassa, ja hän oli Karin kanssa pitkään saman työnantajan palveluksessa, Kari hallintotieteilijänä ja Ilkka politiikan tutkijana. Ilkka muistelee Karia etenkin pitkäaikaisena aktiivina Edistyksellisessä tiedeliitossa, jossa hän itsekin toimi pitkään hallituksen jäsenenä ja puheenjohtajana.

Taina Saarinen on tutkimusprofessori ja johtaja Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitoksessa. Hänellä on Karin kanssa yhteistä historiaa jutussa mainitun haastattelun lisäksi FINHERT-tutkijakoulusta, Edistyksellisen tiedeliiton hallituksesta ja *Tiedepolitiikka*-lehden toimitusneuvostosta.

Lähteet

- DICKER, J. (2023). *Alaska Sanderin tapaus* (K. Poutanen, käännt.). Tammi. (Alkuperäisjulkaisu 2022).
- KUOPPALA, K. (2022). Kriisit ja kestävyys yhteiskunnan haasteina. *Tiedepolitiikka*, 47(2), 4–6. <https://journal.fi/tiedepolitiikka/article/view/125994>